

סיכום שנת 2022

כמעט הכל היה שלילי – שנה קשה לכלכלה, שנה קשה לשוק ההון

שנת 2022 הייתה שנת סערה של פעם ב-10 שנים במניות, ושל פעם בכמעט -50 שנה באגרות החוב.

בסוף 2021 נשאלו כלכלנים בכל העולם לגבי התחזית שלהם ל-2022, רוב הכלכלנים בעולם חזו, כי באמצע 2022 תתחיל האינפלציה לדעוך ובשיעור ניכר, היו כאלה שאף טענו שהריבית בארה"ב תישאר בין 0%-0.25% ושאוּלִי היא תעלה רק פעם אחת.

היום אנחנו מבינים שכולם פשוט טעו, אפילו נגיד הבנק בארה"ב שצפה אינפלציה של 6.8%.

מרבית מנהלי ההשקעות בעולם חזו גם ש-2022 תהיה שנה חיובית, והיו כאלו שחזו שהחזרה של העולם לשגרה אחרי הקורונה, תזניק אפילו את הכלכלה. אם כי, היו כאלו שהזהירו שילוב של אינפלציה שיכולה להוביל למיתון.

תחזיות לחוד ומציאות לחוד:

דצמ-22	דצמ-21	סיבת האינפלציה
5.30%	2.80%	אינפלציה ישראל
7.10%	7.00%	אינפלציה ארה"ב
10.10%	5.00%	אינפלציה גוש האירו

דצמ-22	דצמ-21	ריביות
3.25%	0.10%	ריבית בנק ישראל
4.38%	0.10%	ריבית הבנק המרכזי בארה"ב
2.00%	-0.50%	ריבית הפקדונות בגוש האירו

בכדי לנתח את 2022 צריך לשקלל אירועים שהשפיעו מאוד על העולם:

- המלחמה בין רוסיה לאוקראינה שגררה עליית מחירי אנרגיה בכל העולם.
- המתיחות בין ארה"ב לסין בגזרת טאיוואן.
- מצוקת שבבים בכל העולם, עקב מדיניות הסגרים שנמשכה לאורך 2022 בסין.

אז כשהבנקים המרכזיים חשבו שהאינפלציה היא חולפת, ושהיא רק כתוצאה מחזרת הביקושים בגלל הקורונה, הם התבדו והגיבו מאוחר מידי. ובעקבות כך חווינו העלאות ריבית בצורה אגרסיבית. שוק ההון הגיב לזה בירידות חדות וב-2022 למשקיעים לא היה לאן לברוח, אגרות החוב הגיבו בירידות חדות ושוק המניות הצטרף במהלך השנה ככל שהתקבלו תחזיות קודרות לחברות צמיחה.

2022 הזכירה לכולנו שריבית "0" היא אינה נורמלית לכלכלה, את המחיר של ריבית "0" ששררה לתקופה כל כך ארוכה משלם ציבור של נוטלי משכנתאות שכמעט 14 שנה נהנה מתשלום חודשי שכמעט ולא השתנה שנים. ב-2022 הוגש החשבון, וישנו ציבור די גדול שמתמודד עם החזר משכנתא שעלה בממוצע ביותר מ-1000 ₪ לחודש.

עידן המינוף הזול נגמר, החברות והציבור יאלצו להתרגל לריבית גבוהה יותר.

חברות צמיחה ופירמות, מכינות את הקרקע לעידן הריביות הגבוהות, וניכר שנראה במהלך 2023 "צעדי התייעלות" ובעברית פשוטה – פיטורים בארץ ובעולם מצד חברות, חלקן גייסו עובדים בכמות מאסיבית שהצדיקו לכאורה לאור הצמיחה של השוק ב-2021. נראה שגם החברות לא ממש חזו את האינפלציה ואיתה הריבית.

בבניית תיק השקעות, נהוג להתייחס אל אג"ח כעוגן של התיק. ככזה שהתנודתיות בו תהיה נמוכה והוא יהווה חבל הצלה של תיק ההשקעות בשנה שלילית. אגרות החוב בארץ ובעולם הציגו ירידות חדות, וככל הריבית עלתה אגרות החוב חוו הפסדי הון.

רק כדי לחדד עד כמה הייתה דרמטית השנה באג"ח, מדד אג"ח ממשלתי תל גוב כללי, ירד השנה 9.3%, רק לשם השוואה מדד המניות - ת"א 35 ירד 9.2%, אגרות חוב למח"מ ארוך יותר ירדו יותר מ-18% (תל גוב שקלי לתקופה של 10 + שנים). שוק האג"ח הקונצרני, לא חמק גם הוא מירידות חדות, מדד תל בונד 20 ירד כ-10%, תל בונד שקלי ירד גם הוא כ-10%.

ההערכה בשווקים היא שמדיניות הריבית העולה קרובה לסיום, וככל הנראה הריבית בארה"ב תעלה כ-0.25% עד 0.5%, השוק כרגע לא ממש מאמין לאיומים של הבנק המרכזי, שהריבית תחצה את רף ה-5%, התמתנות האינפלציה בעולם, מחזקת את הערכה שאנחנו קרובים לסיום העלאות ריבית כאמור.

בימים אלו, שהבנקים מציעים ריביות אטרקטיביות לכאורה בפיקדונות, אפשר לומר במבט קדימה, שהתשואות באגרות החוב גבוהות כעת, ישנן חברות מצוינות עם תשואות שניתן היה לחלום עליהן לפני שנה.

בראייה לעתיד קדימה, יהיה ניתן להנות מתשואות נאות בשוק האג"ח. אין מדובר בתשואה מובטחת כבר השנה, אך נראה שהשוק אטרקטיבי לאלו שמחפשים אלטרנטיבה למלכודת הפקדון הבנקאי.

מרבית המדדים סיימו את שנת 2022 בתשואה שלילית. השוק בישראל הפגין עוצמה (בדומה ל- 2021) שירד רק 9.2% ת"א ו- 18.3% ת"א 90. לעומת 19.4% מדד S&P500 ו- 33% מדד הנאסד"ק.

ענף הטכנולוגיה רשם שנה שלילית וירד כ- 26.8%. עליית הריבית הגבוהה, מחלחלת גם לשוק הנדל"ן, לאור החשש מהאטה בשוק למגורים, מדד ת"א נדל"ן ירד כ- 30.9% ומדד ת"א בניה ירד 34.7%. לאלו ששואלים עד מתי מחירי הדירות ימשיכו לעלות, הערכה הגוברת בשוק, לאור הירידה החדה בשוק המשכנתאות, היא שב- 2023 תחל ירידה במחירי הדירות בישראל, מדד המחירים שפורסם לחודש דצמבר הציג לראשונה נתון שמצביע על התחלה של ירידה במחירי הדירות.

המלחמה בין רוסיה לאוקראינה הפכה את מדד גז-נפט למדד המנצח של 2022 בעליה של 30%.

2023 למה לצפות

ישנם לא מעט כלכלנים שצופים ש- 2023 תהיה שנה קשה לעולם - כניסה למיתון, אבטלה גואה, המשך המלחמה בין רוסיה לאוקראינה תגרור המשך התייקרות מחירי אנרגיה, המשך היחסים המתוחים בין ארה"ב לסין גורמת לחששות ולאי וודאות בשווקים.

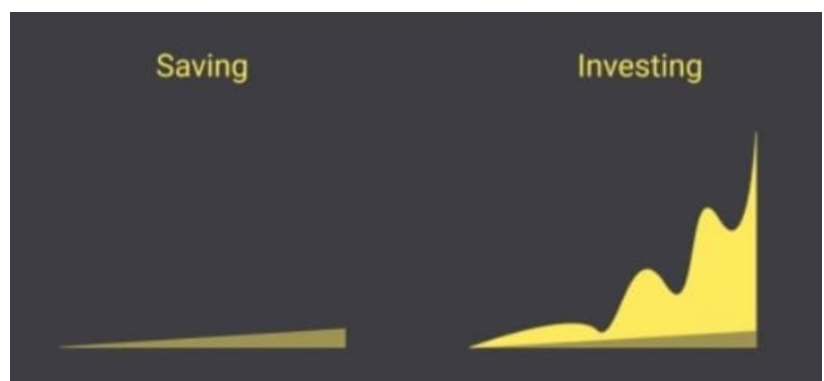
מאחר לעולם לא נדע לתזמן את השוק, ההמלצה היא לא לקבל החלטה על בסיס פחד ואי וודאות, **סבלנות הייתה לא פעם מרכיב מאוד חשוב בהשגת רווח.**

לעת ערב והנה בלטה בטרם בקר איננו זה חלק שוסינו וגורל לבזינינו.

לעת ערב, בלילה – פחד גדול מפני החורבן.
בטרם בוקר, בשחר, האויב הגדול נעלם.

הפירוש של שלום חנוך – "תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר".

חשוב לחזור ולזכור, שהשקעות הן לטווח ארוך, ולאורך זמן שוק ההון מייצר ערך וניתן לסכם בגרף אחד מטה.

נאחל לכולנו שנה אזרחית טובה מקודמתה ובריאה לכולנו.
צוות wise

מדדי שוק ההון 2022 במספרים

מדדי מניות ישראל שינוי 2022	
-11.8%	ת"א 125
-30.9%	נדל"ן 15
-4.1%	ת"א בנקים 5

מדדי מניות חו"ל שינוי 2022	
-33.1%	נאסדק
-19.4%	S&P 500
-19.5%	עולמי MSCI
-16.2%	אג"ח קונצרני גלובלי - ברקליס
-22.4%	MSCI EM
-11.7%	יורוסטוק 50
-12.9%	יורוסטוק 600
-9.4%	יפן - ניקיי
-15.5%	הונג קונג - הנג סנג
-19.5%	שנגחאי - שנגחאי

מדדי אג"ח ישראל	
-1.6%	ממשלתי שקלי קצר
-8.2%	ממשלתי שקלי בינוני
-16.7%	ממשלתי שקלי ארוך
0.8%	ממשלתי צמוד קצר
-5.7%	ממשלתי צמוד בינוני
-11.2%	ממשלתי צמוד ארוך
-8.9%	תל בונד 60

מדדי אג"ח חו"ל ממשלתי מה"מ 10 שנים	
תשואה לפדיון	מדינה
3.87	ארה"ב
2.57	גוש האירו/גרמניה
3.67	בריטניה
0.42	יפן
3.6	ישראל

מט"ח מול השקל שינוי 2022	
13.30%	דולר
6.70%	אירו